

VINERI • 5 Iunie 2015 • ANUL LXV NR. 23

FOAIA

100 FOAIA

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

Serbări de adio la grădinițele românești din Ungaria
Procesiune de Ziua Copilului la Micherechi
Multe hotărâri la ședința AȚRU

CALENDAR ORTODOX

8 iunie, luni, Sf. Martiri Nicandru și Marcian; Aducerea moaștelor Sf. M. Mc. Teodor Stratilat (Începutul Postului Sf. Ap. Petru și Pavel) (Post)
9 iunie, marți, M Sf. Chiril al Alexandriei; Sf. Mc. Tecla, Mariamni, Marta, Maria și Enata
10 iunie, miercuri, Sf. Sfințit Mc. Timotei, Ep. Prusiei; Sf. Mc. Alexandru și Antonina
11 iunie, joi, Sf. Ap. Vartolomeu și Varnava
12 iunie, vineri, Cuv. Onufrie cel Mare și Petru Atonitul
13 iunie, sâmbătă, Sf. Mc. Achilina; Sf. Trifilie, Ep. Levcosiei din Cipru
14 iunie, duminică, Sf. Prooroc Elisei; Sf. Metodie, Patr. Constantinopolului; Cuv. Iulita (Dezlegare la pește). Duminică a II-a după Rusalii (a Sf. Români; Chemarea primilor Apostoli)

Curiozități românești

Ce povești au auzit Andrei Șaguna și ceilalți copii din Mișcolț despre Moscopole?

„La Mișcolț e o puternică colonie macedoromână. În preajma anului 1730 se găseau în acest târg din nordul Ungariei aproape 300 de negustori aromâni cu familiile lor. Aici, ei aveau cercul lor aparte, școala și biserica lor. Oameni înstăriți și buni credincioși, ei au clădit cu cheltuiala lor, la Mișcolț, una din cele mai frumoase biserici ortodoxe române din țara ungurească.

Sunt mândri și zeloși de originea și trecutul lor. Satornici în legea strămoșească, întreprinzători și chibzuiți, păzesc cu sfințenie tradiția și obiceiurile de acasă și nu se amestecă cu neamuri străine.

Vorbesc mereu cu duioșie de patria îndepărtată. Icoana Moscopolei e vie în mintea lor. Bătrânii povestesc o grămadă de lucruri minunate asupra acestei cetăți vestită în toată Peninsula Balcanică și restul Europei.

Din gura lor, copiii află cu uimire că, hît departe, la hotarul dintre Macedonia și Albania, a fost nu de mult un oraș cu 60 mii locuitori, cu aproape 70 de biserici, cu școli înalte, cu oameni învățați și lume înstărită. Era atîta bogăție, belșug și strălucire, încît femeile umblau cu pantofi împodobiți „cu flurii” și se slujeau de măhuri care aveau minerele aurite.

Urma apoi povestea tristă a vremurilor de bejenie, cînd întreg ținutul Moscopolei a fost prefăcut în ruină.

Rînd pe rînd au fost distruse Nicolița, Linotopea, Nicea, Lîncea, Grabova, Sipisca, Bitcuchi și celelalte sate care se găseau în calea năvălitorilor.

Din aceste locuri uimitor de frumoase au coborît dinșii, mînați de nevoi și de restrițe, înfruntînd urgia la fiecare pas. Copiii ascultă cu ochii holbați, de parcă ar fi o poveste. În acest mediu Macedonian, asupra căruia plutește umbra Moscopolei, a crescut și s-a dezvoltat Andrei Șaguna.”

(Sursa: Sterie Diamandi, Oameni și aspecte din istoria aromânilor, București, 1940, p. 155–156)

Micherechi

Singurul Consiliu Local Românesc a pierdut lupta pentru școală

Într-o scrisoare datată în 28 mai, Consiliul Local Românesc din Micherechi a fost informat despre refuzul ministrului de resort în ceea ce privește preluarea

școlii generale din localitate. Motivul autorităților a fost că din dosarul cererii de preluare a instituției de învățământ românesc a lipșit scrisoarea de susținere

a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, iar până cînd nu există un consens în această privință școala va rămîne în custodia statului. E.Ș.

Jula

Festivalul folcloric „Perinița”

Centrul Cultural Românesc din Jula va găzdui vineri, 5 iunie, Festivalul folcloric pentru copii „Perinița”. Evenimentul este organizat de Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria și Centrul de Documentare și Informare al AȚRU. La programul ce va începe la ora 10.00, vor urca pe scenă zeci de elevi talentați și iubitori ai cântecului și dansului românesc.

Copii din Bătania la „Perinița” de anul trecut

Chitighaz

Pelerinaj în România

Asociația Culturală a Românilor din Chitighaz, al cărui președinte este Gheorghe Gros, organizează în ultimele zile ale acestei

luni, între 25–28 iunie, un pelerinaj în România. Vor fi vizitate mănăstiri și obiective culturale-religioase din zona Făget, Hațeg și Alba

Iulia. Conform organizatorilor, la pelerinaj vor participa în jur de 40 de chitighăzeni. A.B.

Poza săptămânii

Ni se pare nouă sau chiar nu vrea să se rotunjască masa „rotundă” de la AȚRU? Și parcă se îmboardă la stînga...

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foia românească aparține autorilor. Foia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Serbarea de adio a copiilor de la grădinița din Jula (foto: Anca Butar)

Multe hotărâri la ședința AȚRU

Ședința din 27 mai a Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria a avut multe puncte pe ordinea de zi și foarte multe hotărâri obligatorii. Din cei 15 membri, la ședința Adunării generale, condusă de președintele *Tiberiu Juhasz*, au luat parte 8 deputați.

Punctele dezbătute au fost: probleme legate de dările de seamă și rapoartele financiare ale AȚRU și ale instituțiilor administrate pe anul 2014, planurile de lucru pe anul 2014, stabilirea numărului grupelor de la grădinițe și al claselor școlare din anul școlar 2015-2016 și modificarea statutelor de bază ale școlilor preluate de AȚRU.

Deoarece la ședință au luat parte doar deputații delegați din partea Alianței pentru Românii din Ungaria și un singur deputat din partea Asociației Românilor din Micherechi, care la votare au fost întotdeauna pe aceeași lungime de undă, întrunirea a fost destul de monotona, așa cum de altfel se întâmplă atunci când se lucrează cu aprobări de bugete și modificări obligatorii.

În anul 2014, AȚRU a gospodărit suma de 1.359.086.000 ft, din care, pentru funcționarea Oficiului AȚRU au fost destinați 53.197.000 ft, iar Centrul de Documentare și Informare a primit 22.428.000

ft. Cele 5 școli preluate au fost finanțate în următorul fel: școala din Bătania – 153.570.000 ft, școala din Aletea – 66.710.000 ft, școala din Chitighaz – 225.055.000 ft, școala din Bihor – 225.172.000 ft, iar școala și liceul „N. Bălcescu” din Iula – 464.113.000 ft. Revista „Foaia românească” și revista „Cronica” au primit, în egală măsură, câte 18.359.000 forinți, o sumă neschimbată deja de ani de zile.

La capitolul diverse s-a discutat despre faptul că Centrul de Documentare și Informare a AȚRU, condus acum de un nou director, trebuie să fie mult mai activ decât în anii trecuți, că de curând și casa-muzeu din Chitighaz a devenit membră a Uniunii Caselor Muzeu din Ungaria, și că ar fi bine dacă s-ar întruni cât mai curând Comisia mass-media a AȚRU care să analizeze situația presei scrise și electronice românești.

Mai mulți deputați ai AȚRU și-au exprimat nemulțumirea că ministrul român de externe, Bogdan Aurescu, nu s-a întâlnit și cu ei cu ocazia recente sale vizite la Budapesta.

E.Ș.

Teatru interactiv pentru copii din Bătania și Micherechi

Cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului, Institutul Cultural Român din București, în colaborare cu Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria și cu redacția „Foaia românească” de la Iula, a oferit marți, 2 iunie, copiilor români din Bătania și Micherechi un spectacol de teatru interactiv. Elevii și preșcolarii români au urmărit piesa „Ursul păcălit de vulpe”, adaptare după povestea lui Ion Creangă, după care au participat la un workshop interactiv teatru pentru copii „Atelierul micului actor” – proiect inițiat și susținut de actori profesioniști ai Teatrului Clasic „Ioan Slavici” din Arad.

Prin spectacolul „Ursul păcălit de vulpe”, copiii au fost invitați în lumea poveștilor, a muzicii, a dansului și au avut ocazia să treacă

împreună printr-o serie de peripeții cu vulpea cea șireată care reușește să-i păcălească pe toți din jurul ei, dar care, în cele din urmă, primește ea însăși o lecție importantă. O poveste clasică bine cunoscută a devenit, prin jocul actoricesc, o scenetă plină de neprevăzut, iar morala s-a

transformat într-o lecție de viață pentru cei mici.

Despre eveniment vă vom relata mai pe larg în numărul următor, unde organizatorii și actorii ne vor vorbi despre utilitatea metodelor actoricești în învățarea limbii române și în munca pedagogică.

A.B.

EDITORIAL

Autonomie culturală cu... parul

Minoritățile naționale din Ungaria nu vor autonomie teritorială. Nu de alta, dar nu au ce să facă cu ea. Existența câtorva localități din țară, unde naționalitățile formează majoritatea, nu înseamnă pericolul că acestea ar avea vreodată pretenții teritoriale. Toate cele 13 minorități naționale recunoscute prin lege au fost deja „îmbălânzite” (să nu zicem asimilate), până într-acolo că nici nu-și pot imagina o dorință mai mare decât să fie lăsate în pace să-și înființeze așa-numitele autoguvernări de naționalitate, prin care să se joace de-a... autonomia culturală. Ce-ar mai fi și asta? Deoarece la Budapesta s-au prins destul de repede că degeaba li s-a făcut o lege în 1993, naționalitățile habar nu au cum să-și exercite drepturile legale, majoritatea lor nu mai vor nici măcar să vorbească limba străbunilor, atunci s-au gândit niște deștepți să-i învețe pe nenorociții de ne-maghiari cum se face autonomia culturală. Nu de alta, dar pentru a avea pretenții în țările din vecini, trebuie să arate frumos „vitrina minoritară” din țară.

În cazul românilor, autonomia culturală înseamnă înglobarea tuturor instituțiilor românești (cultură, presă și, mai nou, școli) în cadrul Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria. După ce a funcționat ani de zile ca o formă fără fond, AȚRU a primit recent o greutate prin instituțiile preluate, în primul rând prin școlile în care se predă limba română. Deoarece între autoguvernările minoritare, fie ele de nivel local, județean sau național, nu există o relație de subordonare, conducerea comunei Micherechi s-a gândit înainte de alegerile din toamna anului trecut să-și demonstreze statutul de „cea mai românească localitate din țară” și să convingă localnicii să se înscrie cât mai mulți în registrul naționalității române, iar la alegeri toți candidații pentru consiliul local să se declare români. Așa s-a și întâmplat. Micherechiul a devenit singura localitate din țară cu „consiliu local românesc”, ceea ce în mod normal ar trebui să însemne mai multe drepturi minoritare. Numai că legislatorii, care au reintrodus în Legea Naționalităților dreptul de a înființa „consilii locale transformate” (átalakult önkormányzat), au uitat să armonizeze și celelalte legi cu această nouă realitate. Micherechenii și-au dorit un Consiliu local românesc nu doar de a se mândri cu el, ci dintr-un motiv foarte practic: pentru a-și prelua de la stat școala generală, în care ei văd un zălog al viitorului lor românesc. Această dorință, pe care s-a bazat și campania electorală a fostei/actualei conduceri a satului, a fost distrusă de recenta decizie a ministrului resurselor umane, responsabil și pentru educație, cum că nu dă înapoi școala pentru Primăria din Micherechi până aceasta nu obține și declarația de susținere a AȚRU. Și aici încep încurcăturile. După ce cu două luni înainte, președintele AȚRU a trimis ministrului de resort o scrisoare prin care susține preluarea școlii din Micherechi de către primăria locală, la începutul lunii mai, dintr-odată s-a răzgândit (sau l-au răzgândit) și acum crede că școala din Micherechi la ei, la AȚRU, ar fi în cel mai bun loc.

Nu dorim să dezbatem aici ideea de unitate în concepția AȚRU, cum că de aceea trebuie să aparțină toate școlile la AȚRU ca să fim toți ca o mare familie. Ni se pare tare forțată această gândire. Nimeni nu i-a împiedicat nici până acum pe directorii instituțiilor noastre de învățământ sau pe pedagogi să fie uniți și să meargă cu toții în aceeași direcție înspre binele învățământului românesc. Acum miroase totul a dirijat de sus. Poate voi nu vreți autonomie culturală, dar noi vă vrem... „Creatura” Budapestei, AȚRU, știe ce e mai bine pentru noi, românii din Ungaria. Vreți autonomie culturală sau nu, noi oricum v-o introducem. Nu de alta, dar ca să fie vitrina mai frumoasă.

Eva Șimon

Botezul cu Duhul Sfânt, scăparea de robia păcatului

Botez la Biserica Baptistă din Micherechi

Duminică, 24 mai, Biserica Baptistă din Micherechi a îmbrăcat straie de sărbătoare. Patru tineri îmbrăcați în haine albe: Matei Martin, Denisa Poiendan, Tünde Szőke și Roland Bihari au decis să-l glorifice pe Domnul Isus Cristos, în și prin întreaga lor viață, prin mărturisirea credinței lor în Botez.

Alexandru Bodor, pastorul Bisericii Baptiste din Oradea, Kiss Tibor, președintele Comunității Baptiste a Crișurilor, conducătorii celor două biserici pentecostale din Micherechi și alți oaspeți din România și din țară, credincioși din Micherechi și nu numai au participat la o sărbătoare de botez, duminică, 24 mai. În Biserica Baptistă din Micherechi s-au botezat patru tineri: Matei Martin, Denisa Poiendan, Tünde Szőke și Roland Bihari. Ei au îndeplinit porunca Domnului Isus Cristos să devină ucenici ai Lui, fiind botezați. Dar înainte de a fi botezați și înainte de a îndeplini această poruncă a Domnului Isus Cristos, El le-a dat o autoritate și i-a asigurat de puterea Sa, care-i va însoți până la capătul vieții lor. Această putere și autoritate pe care Domnul Isus o pronunță înainte de a trimite pe ucenicii Săi, cuprinde mai multe fațade. Pastorul Bodor a vorbit despre trei laturi ale puterii Domnului: prima putere este a iertării păcatelor. Nimeni nu deține acest monopol. Unul singur are această autoritate, care a purtat păcatele noastre în trupul Său pe lemn, care a luat păcatele noastre asupra Lui și a suferit pentru păcatele noastre, și-a vărsat sângele, și-a dat viața, a dat ce a avut mai scump: viața pentru iertarea păcatelor noastre. El are putere să șteargă vinovăția noastră, pentru că El s-a jertfit pe cruce. De aceea, la El trebuie să

venim așa cum suntem, cu păcatele noastre cu tot, cu căință și cu pocăință, ca Fiul Risipitor, căreia Tatăl a fost gata să-i dea iertare cu mult mai înainte de a veni acasă. Dar nu a putut să-l ierte până când nu a venit acasă, a explicat pastorul Bodor. Ca să ai parte de această putere, autoritate a iertării păcatelor, pe care Domnul Isus Cristos prin moartea Lui le exercită față de oameni, trebuie să vină acasă ca Fiul Risipitor cu pocăință mărturisindu-ne păcatul, crezând în jertfa Lui ca să primim iertare. Pastorul Bodor s-a rugat pentru toți cei prezenți să se întoarcă la Dumnezeu pentru iertarea păcatelor ca să fie eliberați de povara păcatului. Pentru că așa cum a explicat el, numai Dumnezeu are putere nu doar să ne ierte ci și să ne elibereze de robia păcatului. Păcatul este un stăpân care-l ține pe om în robie. Pastorul a dat următoarele exemple: omul nu vrea să fumeze, și totuși fumează, omul nu vrea să înjure, și totuși înjură, nu vrea să bea și să-și distrugă familia, și tot nu poate să n-o facă. De ce? Pentru că prin puterile noastre nu putem scăpa de robia păcatului. Cristos a venit să rupă lanțurile fărădelegii, să ne elibereze din legăturile păcatului și ale patimilor, pentru că patimile îl subjugă pe om, îi distrug viața și trupește și sufletește. Cristos a venit să ne vindece, pentru că numai El are putere asupra legăturilor păcatelor ca să

ne transforme viața. El ne poate face liberi, oameni născuți nou. Aceasta este puterea Domnului Isus Cristos pe care pastorul a proclamat-o duminică, 24 mai, în fața tuturor credincioșilor prezenți la slujba de botez. „Numai atunci poți să scapi de robia păcatului dacă vii la El, și dacă-L lași pe Cristos să lucreze în viața ta”, a mai spus pastorul Bodor.

A treia putere este puterea păstrării. Una dintre cele mai mari probleme pentru oamenii care se întorc sau sunt confrunțați cu problema pocăinței este teama de a rămâne credincios până la capăt. Dar cuvântul Domnului spune că: din mâinile mele nimeni nu va smulge oile mele, adică în mâinile Domnului suntem în siguranță.

În timp ce trompetistul Gheorghe Martin din Micherechi a cântat partitura „Cine crede se botează, Cine-a crezut s-a botezat”, cei patru tineri s-au pregătit să primească botezul. Ceremonia botezului a fost oficiată de către pastorul Bisericii Baptiste din Micherechi, Petrică Crețu, botezându-i pe cei patru tineri în numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh. După botez, pastorul bisericii, împreună cu ceilalți pastori invitați, s-au rugat pentru cei patru tineri botezați, ca să trăiască o viață sfântă și ca Dumnezeu să le dea putere să-L poată sluji. Apoi au urmat felicitările grupului de copii ai bisericii baptiste locale și a tuturor participanților la botez.

A.C.

Opinia cititorului

Cinism fără margini

Pe 21 mai 2015, cu prilejul Zilei Internaționale a Diversității Culturale pentru Dialog și Dezvoltare, ministrul delegat pentru relațiile cu românii de pretutindeni *Angel Tîlvăr* a subliniat, într-un comunicat, sprijinul pe care îl acordă statul român pentru menținerea identității diferitelor grupuri etnice. În zilele trecute am citit câteva reacții ale unor lideri de partide maghiare din România referitoare la acest comunicat, apărute în presa ungară. Bineînțeles, tonul a fost foarte critic și nemulțumitor față de cele spuse de către domnul ministru Tîlvăr. Drept să spun nici nu m-am așteptat la altceva, căci doar comunitatea etnică maghiară din România este „asuprită și suferă mult”...

De altfel, nici prin minte nu mi-ar fi trecut să scriu aceste câteva rânduri dacă nu aș fi citit și opinia președintelui Partidului Popular Maghiar din Transilvania *Tibor Toró*, care a afirmat că România

ar trebui să adopte un tratament pozitiv față de minoritățile sale pe modelul Ungariei, care deja din anii '90 asigură autonomie culturală largă pentru naționalitățile ei prin sistemul de „autogovernare”. Este un cinism fără margini! La ce fel de autonomie culturală vă referiți, domnule președinte? Hai să lăsăm la o parte populismul și sloganurile goale fără nici un conținut real.

Realitatea este că sistemul de autogovernare, structurat pe mai multe nivele, prin care se asigură așa-zisa „autonomie culturală” (părerea mea este că nici până azi nu este lămurit foarte clar ce se înțelege prin acest termen!) este o invenție a statului ungar. Nu găsim un sistem similar nici într-o țară europeană cu tradiții democratice seculare. Sistemul de autogovernare este o rețea a statului ungar prin care, pe de o parte se alocă niște bani pentru activități desfășurate adeseori de vitrină (tot respectul unde nu este așa!), pe de altă

parte este și un instrument perfect de control prin care se poate monitoriza o comunitate etnică din Ungaria. Cum și să ne putem imagina că acest sistem este în favoarea naționalităților atât timp cât el, financiar și politic, depinde de statul ungar. Mai putem vorbi despre autonomie atunci când, de exemplu, o școală de naționalitate intră în custodia acestui sistem doar pentru că altfel va fi desființată de stat? (Mă rog, la noi între timp ATRU a prins gustul!).

Naționalitățile din Ungaria nu au lideri adevărați care să reprezinte interesele comunităților lor. Cei care se află în fruntea autogovernărilor execută întocmai directivele primite de la politica maghiară, fără să mai pună vreo întrebare. Aceasta este autonomia culturală a naționalităților din Ungaria! Și pe care eu o doresc din tot sufletul și pentru comunitatea maghiară din România.

Aurel Becan

„Păi... despre ce vorbim noi aici, domnule?” – Un spectacol extraordinar al Teatrului „Act”, la Budapesta

Institutul Cultural Român Budapesta organizează pe 15 iunie, de la ora 19.00, la Teatrul „Katona József” din Budapesta, prezentarea piesei de teatru „Păi... despre ce vorbim noi aici, domnule?” de *Cătălin Ștefănescu*, o adaptare după romanul „Moromeții”, regizată de *Alexandru Dabija* la Teatrul „Act” cu *Marcel Iureș* și *George Mihăiță*.

Doi mari actori, Marcel Iureș și George Mihăiță devin două personaje care răspund, într-un mod cu totul nou, povestea din romanul care a marcat atâtea generații de cititori. Două personaje care refac, în mod miraculos, prin povești, întreaga imagine a unui roman dedicat universului uman dintr-un sat românesc, cu puțină vreme înainte de începerea celui de-al Doilea Război Mondial. Povestea unui spațiu aflat între lumi și a personajelor care populau univer-

sul celebrului roman al literaturii române revine la viață în viziunea lui Alexandru Dabija, regizorul care și-a pus amprenta creativă pe cele mai importante spectacole ale Teatrului „Act”.

Spectacolul de la Teatrul „Katona József” din Budapesta va fi supratitrat în limba maghiară. Biletele pot fi achiziționate de la casieria Teatrului „Katona József” (<http://katona.jegy.hu>).

Gastronomie și tradiții românești la Aletea

Asociația Păstrătorilor de Tradiții din Aletea, condusă de *Gheorghe Bagy*, organizează pe 13 iunie, la Casa românilor din Aletea o manifestare cu tradiții românești, gastronomie și petrecere în aer

liber. La eveniment sunt invitați să ia parte membrii asociației și dansatorii din Aletea. Întâlnirea va începe cu un program de gătit și va continua cu o petrecere și „joc”.
A.C.

Pe scurt...

ALETEA

Sâmbătă, 30 mai, la Casa de cultură din Aletea a avut loc întâlnirea cluburilor de naționalitate din Județul Bichiș. În organizarea doamnei *Elisabeta Ardelean*, directorul instituției au participat șase cluburi de naționalitate, români și slovaci din județ, cu un variat program cultural de cântece și dansuri populare. Și-au dat concursul în fața a peste o sută de invitați Corul clubului pensionarilor din Chitighaz cu cântece populare românești, tinerii de la Școala de artă „Kalaris” din Chitighaz au prezentat dansuri din Chitighaz și Nădab, trei grupuri de ceterași ai naționalității slovace din județ au adus cântece autentice, iar Păstrătorii de tradiții din Aletea au încheiat programul cu dansuri și cântece tradiționale românești din Aletea.

JULA

Grădinița din Orașul Mare Românesc organizează o întâlnire specială pentru copii și părinți, intitulată Ziua Familiei. Cu această ocazie, copii, părinți, educatoare și doici vor petrece împreună o după amiază minunată cu activități comune și distracție pe cinste. Evenimentul va avea loc vineri, 5 iunie, de la ora 16.00.

GÖDÖLLŐ-SEGHEdin

În 12 iunie, de la ora 19.00, Institutul Cultural Român Budapesta organizează un concert intitulat „Muzică veche din România secolelor al XVII-lea și al XVIII-lea”, în interpretarea Ansamblului „Flauto Dolce”, în Sala Festivă a Palatului Regal din Gödöllő. Vor fi interpretate piese de muzică veche, fragmente din Codex Caioni, cântece tradiționale armenesti, cântece vechi hasidice, cântece și dansuri românești și creații de Joseph Bengraf, Martin Schneider și Johann Sartorius. Inițiat de Institutul Cultural Român Budapesta în 2013, programul „Bijuterii muzicale” este un proiect de succes care promovează muzicieni din România. Cu o seară înainte, 11 iunie, tot de la ora 19.00, „Flauto Dolce” din Cluj va concerta în Sala „Liszt Ferenc” a Facultății de Muzică din Seghedin, în organizarea ICR Seghedin.

WWW.
FOAIA.
HU

Procesiune de Ziua Copilului la Micherechi

Vineri, 29 mai, grupul de copii care frecventează orele de religie ortodoxă, însoțiți de PS Siluan, Episcopul Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria, preotul paroh Ioan Bun, părintele Visaron Tuderici, pr. Claudiu Condurache și diaconul Emanuel Văduva de la Catedrala Episcopală din Jula, au participat la o procesiune de la intrarea în sat până la biserica ortodoxă, cu ocazia Zilei Copilului. La procesiunea copiilor s-au alăturat conducerea satului și reprezentanți diplomației române din Ungaria, Monica Radu, secretar II de la Ambasada României la Budapesta și domnul Florin Vasiloni, consul general al României la Jula, primarul localității Margareta Tat, viceprimarul Bertold Netea precum și directori ai in-

stituțiilor de învățământ, profesori, adulți și copii de la alte confesiuni. Precum am observat, mulți oameni au ieșit în stradă sau au stat în porțile caselor lor, pentru că le-a fost atrasă atenția de acest eveniment, s-au bucurat și ei de această procesiune.

Pe parcursul procesiunii, toți participanții au avut lumânări în mână, care la sosire au fost depuse la troița din marmură aflată în fața bisericii ortodoxe. La capătul marșului, PS Siluan le-a citit copiilor rugăciuni de dezlegare după care le-a vorbit celor prezenți despre importanța procesiunii.

„Manifestarea aceasta a încercat să depășească granițele acestei localități și a acestei lumi și să se înalțe către ceruri, către Bunul Dumnezeu, pentru anumite cereri, care privește în special copiii, care sunt cele mai gingașe, cele mai importante și cele mai dragi tuturor oamenilor din această lume, dar în special părinților. A fost o

rugăciune atât pentru cei care sunt în viață și sunt mai plătânzi, care au nevoie de multă dragoste și de multă ocrotire din partea părinților și din partea întregii societăți, cât și mai ales pentru cei ce încă nu s-au născut, ca Dumnezeu să înmulțească dragostea

între părinți ca să le dăruiască înțelepciunea de a dori să aibă la rândul lor copii și să nu spună nu celor ce prin darul lui Dumnezeu s-au zămislit. O societate care nu are tineri, nu are copii, nu are viitor și orice instituție se sfârșește prin această cedare. Iar atunci când suntem mai mulți împreună și rugăciunea este mai puternică, ajutorul de la Dumnezeu este mai mare”, a subliniat în cuvântul de învățătură PS Siluan în biserica ortodoxă din Micherechi.

A patra ediție a procesiunii de la Micherechi a avut loc cu două zile înaintea Rusalilor și a fost punctul final al programului dedicat Zilei Copilului, organizată în după amiaza zilei respective de către Primăria locală.

A.C.

Județul Bichiș și-a sărbătorit premiații OKTV

Premiații concursului național OKTV din județul Bichiș au fost sărbătoriți, miercuri, 27 mai, la Oficiul Guvernamental din Bichiș-ciaba.

Și în această primăvară, Oficiul guvernamental din Bichiș-ciaba a recunoscut talentul și meritele tinerilor, care prin strădania lor au făcut cinste județului Bichiș.

La festivitate au participat 57 de elevi de la 15 licee din județul Bichiș și profesorii pregătitori.

Printre sărbătoriți s-au aflat și elevele de la Lice-

ul „Nicolae Bălcescu” din Jula: Carina Iuhas, Diana Bogdan, Maria Olteanu și Lidia Somogyi, care au fost premiate la Olimpiada națională la Limba și Literatura

română, desfășurată pe 13 martie, la Jula.

La fel ca și ceilalți colegi ai lor, fetele au fost premiate cu diplome și cu bonuri de cumpărături.

A.C.

<http://www.balcescu.sulinet.hu>

Rămas bun, grădiniță dragă!

Jula

Un cer senin, o curte verde, îmbrăcată și ea de sărbătoare, și razele soarelui care le-a trimis celor mici lumină și căldură, buchețele de flori și părinți emoționați – a fost decorul serbării de la grădinița românească din Jula, serbare de rămas bun care a avut loc vineri, 29 mai. La ora 16.00, așa cum se dăduse veste peste tot, părinți, bunici, frațiori, surioare, unchi și mătuși au fost prezenți în curtea unității preșcolare pentru serbarea de final a copilașilor pe care din luna septembrie clopoțelul o să-i cheme la școala aleasă.

Rând pe rând, în fața unui public numeros, au venit copilașii, pășind cu emoție și etalându-și totodată cu mândrie costumașul purtat, aceasta fiind ul-

tima serbare aici, luându-și la revedere de la grădiniță. Preșcolarii, îndrumați de doamnele educatoare au organizat un program de cântece și poezii în limba română și maghiară în sala de clasă. În a doua parte a serbării, care s-a desfășurat în curtea grădiniței, preșcolarii au recitat poezii despre viața de școlar, au interpretat cântece, astfel marcând despărțirea de anii petrecuți în grădiniță, alături de educatoarele lor dragi, care le-au îndrumat pașii spre tot ce e mai frumos și bun.

Serbarea a fost deschisă de către doamna Ana Cioțea, directorul grădiniței, care cu emoție în glas și-a luat rămas bun de la aceste mici minuni ale lumii, dorindu-le succes pe mai de-

Jula

parte, vorbindu-le despre drumul minunat care îi așteaptă pe viitor, despre faptul că școlile îi așteaptă cu porțile larg deschise spre noi orizonturi. Toți copiii au fost răsplătiți cu aplauze și cu multe buchețele de flori din partea părinților și bunicilor, apreciind deopotrivă dăruirea cadrelor didactice în pregătirea viitorilor școlari.

A fost o serbare de final de an frumoasă, prichindeii luându-și rămas bun de la grădinița la care nu se vor mai întoarce în luna septembrie.

*

Zilele trecute, și-au luat rămas bun de la grădinițele lor și copiii din Aletea, Bedeu, Chitighaz, Bătania și Săcal. Serbarea celor din Cenadul Unguresc va avea loc în această sâmbătă, pe 6 iunie.

A.B.

Aletea

Bătania

Chitighaz

Chitighaz

Bătania

Conferință preoțească misionar-pastorală la Budapesta

Sâmbătă, 30 mai, la parohia românească din Budapesta, sub președinția Preasfințitului Părinte Episcop Siluan, s-a desfășurat prima conferință preoțească misionar-pastorală anuală din cadrul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, dedicată „Anului omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi și Anului comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflete din eparhii”, potrivit temelor stabilite de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

La eveniment au participat preoții și diaconii de la Centrul Eparhial, Catedrala Episcopală și celelalte biserici ale Episcopiei, iar gazda manifestării din acest an a fost pr. Marius Maghiaru, Protopop de Budapesta. Au participat, de asemenea oficialități, între care menționăm pe domnul Ambasador Alexandru Victor Micula și doamna Gabriela Elekes, Președintele Asociației Femeilor Ortodoxe din Budapesta, dar și mai

mulți credincioși. Ca de fiecare dată, conferința preoțească a fost precedată de Sfânta Liturghie săvârșită în Capela românească din Budapesta de Ierarh și toți clericii, iar răspunsurile la strănă au fost date de monahiile de la Așezământul Românesc „Sfântul Ioan Botezătorul” ce funcționează tot la Budapesta, în aceeași clădire ca și Capela și care este oferită pentru comunitatea românească din capitala Ungariei de către Fundația Gojdu, în urmă cu mai bine de 110 ani. La momentul potrivit, Preasfințitul Părinte Siluan a împărtășit cu Sfintele Taine pe copiii și credincioșii care s-au pregătit pentru aceasta.

Deoarece data desfășurării conferinței preoțești a fost în Ziua de Ajun a marelui Praznic al Pogorării Duhului Sfânt, care este în același timp și zi de pomenire a morților, cunoscută în popor ca „Moșii de vară”, atât în timpul Sfintei Liturghii, cât și după terminarea

ei au fost făcute și îndătinătele rugăciuni de pomenire pentru iertarea păcatelor și odihna sufletelor preoților și credincioșilor Episcopiei trecuți la cele veșnice și a tuturor ctitorilor, militorilor și binefăcătorilor sfintelor locașuri de cult românești din Ungaria.

În cadrul conferinței, ce a avut loc tot în incinta Capelei, după cuvântul introductiv rostit de Ierarh, au fost prezentate, ca de obicei două referate, după cum urmează: Protosinghel David Pop, Superiorul Așezământului Monahal Românesc din Budapesta – „Sfântul Ioan Gură de Aur, Patriarhul Constantinopolului, Părinte al Bisericii și Dascăl al pocăinței pentru creștinul din toate timpurile”, iar pr. Teodor Marc, Consilierul Economic al

Episcopiei și Parohul Catedralei Episcopale din Iula – „Administrația bisericească și pastorația credincioșilor ortodocși români din Ungaria”, pe marginea cărora au fost lansate ample și foarte interesante discuții, atât despre rolul jucat în istoria Bisericii de Sfântul Ierarh Ioan Gură de Aur, cât și despre aspecte concrete ale situației și problemelor misionar-pastorale ale comunității ortodoxe românești din Ungaria de-a lungul vremii, și mai ales în momentele dinaintea de anii 1990 și după înființarea și funcționarea propriu-zisă Episcopiei.

Toți cei prezenți au fost invitați apoi la o agapă frățească oferită din partea parohiei românești din Budapesta. Ca de fiecare dată, conferințele preoțești, pre-

cedate de slujirile liturgice sunt foarte bune prilejuri de întărire în comuniune a clericilor Episcopiei și de afirmare și întărire a rolului Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria, ca și instituție, în rândul credincioșilor ei și în viața societății.

În aceeași zi, Preasfințitul Părinte Episcop Siluan, însoțit de pr. Arhim. Calinic Covaci, Consilierul Administrativ-Bisericesc al Episcopiei și de cei doi diaconi de la Catedrala Episcopală din Iula, au săvârșit la cimitirul din orașul Szolnok slujba de sfințire a crucii și a parastasului, pentru credinciosul Ioan Boieru, a cărui înmormântare a fost făcută în urmă cu șase săptămâni.

(Biroul de Presă
al Episcopiei Ortodoxe
Române din Ungaria)

Joi, 28 mai, la Centrul Cultural Românesc din Iula a avut loc conferința cu tema „Tradiție și cultură bizantină în arta ecleziastică românească. Tehnica picturii icoanei pe lemn”, referitoare la activitățile atelierului de pictat icoane pe lemn, organizat la Liceul „N. Bălcescu” din Iula. Proiectul educativ-religios de pictare a icoanelor, destinat elevilor români din Iula, a fost inițiat de către Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria în colaborare cu Atelierul de pictură „Divin Art” din Iași. Pe parcursul a trei zile, între 26–28 mai, pr. Irineu Bălan, Starețul Mănăstirii Bucium din Arhiepiscopia Iașilor, coordonatorul atelierului

Săptămâna icoanei ortodoxe, la Iula

de pictură, însoțit de cinci tineri, ucenici ai săi, și-au mutat atelierul la Iula. Astfel că aula liceului românesc s-a transformat în atelier deschis de pictură, partea cea mai importantă a acestei manifestări constituind-o atât icoanele de mare valoare, care au fost aduse pentru expoziție, dar și icoanele în lucru. În spațiul de lucru al atelierului, elevii au putut la rândul lor să picteze sau să pună diferite întrebări legate de această îndeletnicire.

La conferința de încheiere a activităților, PS Părinte Episcop Siluan și-a exprimat bucuria pentru posibilitatea realizării acestui

deosebit eveniment pentru elevii liceului românesc din Iula, prin care au putut fi puși în contact direct cu arta picturii icoanelor pe lemn și a exprimat mulțumiri oaspeților de la Iași, care au avut bunăvoința de

a face atâta drum, din inima Moldovei până la Iula, ocupându-se cu răbdare și dăruire de cei curioși de lucrările atelierului. Cele trei zile de muncă la atelier au fost filmate, iar filmulețul a fost proiectat la conferință.

Doamna Maria Gurzău Czeglédi, directorul instituției de învățământ a vorbit despre importanța acestei manifestări și a dat citire scrisorii de mulțumire a doamnei Erica Cserháti-Borszéki, adresată iconarilor, care i-au ajutat în cele trei zile de atelier să realizeze prima sa icoană, visul său de multă vreme. La rândul lor, tinerii iconari de la Iași și părintele stareț Irineu Bălan au vorbit despre modul în care s-au apropiat personal de această artă a picturii, despre ce înseamnă icoana pentru ei, dar și despre atelierul de pictat icoane pe lemn din Iași, care s-a înființat în urmă cu zece ani.

A.B.

Dan Lungu: „O carte tradusă înseamnă un nou destin al cărții”

– Stimate domnule Dan Lungu, nu sunteți pentru prima dată la un târg de carte, organizat la Budapesta. Ați fost și în urmă cu câțiva ani, cu ocazia apariției în limba maghiară a romanului „Sunt o babă comunistă”. Cum e această revenire acum?

– Într-adevăr, eu am avut o perioadă în care veneam destul de des în Ungaria, fiindcă am două cărți traduse „Sunt o babă comunistă” și „Cum să uiți o femeie”, și am fost și la festivalul cărții. Ar fi trebuit să ajung și când s-a jucat aici piesa, adaptarea, dramatizarea după „Sunt o babă comunistă”, dar îmi pare rău că nu am reușit să ajung. Mă bucur că sunt aici din nou cu fragmente dintr-o carte nouă, fragmente deocamdată traduse în limba maghiară. Va apărea cartea în întregime cel mai probabil în prima jumătate a anului viitor, traducătoarea Gabriela Costa lucrează la traducere.

Eu mă bucur că am foarte mulți prieteni, am o prețuire extraordinară pentru autorii maghiari, urmăresc cu interes ce se întâmplă în viața literară din Ungaria. Cred că avem foarte multe de învățat unii de la alții și mă bucur să fiu la fața locului să văd cum târgul de carte s-a dezvoltat. Au mai mulți invitați decât în alți ani, la standul României e un dinamism extraordinar, deci e o eferescență a ceea, care mă bucură și sunt interesat să urmăresc îndeaproape și ca scriitor, și ca director al Muzeului Literaturii Române fiindcă, poate pe viitor, o să dezvoltăm un proiect cu Muzeul Literaturii de la Budapesta. Mai ales mă interesează în calitate de director al Festivalului Internațional de Literatură și Traducere, fiindcă noi invităm autori străini și e foarte important pentru noi să avem autori tineri, vizibili, care cumva trasează viitorul literaturii maghiare, pe care să-i avem invitați din vreme la noi.

– Cred că fiecare carte pe care o scrie cineva este ca un copil pe care-l crește, îl educă și după aceea îl dă lumii. Dar cum este atunci când apare într-o altă limbă?

– Este o întrebare complicată pentru că este foarte greu să estimezi ce se

întâmplă cu o carte când iese din contextul ei natural, din contextul cultural, în care a crescut și în care există o receptare relativ controlată. Adică poți să știi cam ce o să gândească cei care citesc această carte. În momentul în care o scoți din acest context cultural și o duci în altă parte, eu fac deseori o comparație: e ca și cum te-ai reîncarna într-un alt timp, într-o altă țară și ai un nou destin. Practic, o carte tradusă înseamnă un nou destin al cărții, o viață pe care o trăiește în paralel, astfel încât, de câte ori apare o traducere, practic de atâtea ori cartea se reinventează într-un context cultural diferit, adică se reîncarnează în altceva.

– Și ultimul dumneavoastră volum, „Fetița care se juca de-a Dumnezeu”, care a apărut anul trecut, în octombrie, este în lucru deja în limba maghiară. Se poate spune că foarte repede, nu? Încă nu s-au răcit paginile, nu au fost decantate și deja se reîncarnează într-o nouă formă.

– Din fericire, odată cu proiectele ICR începute cu ani în urmă de promovare a literaturii române în străinătate și de stimulare a traducerilor, există un schimb și un dinamism european foarte bun pentru literatura română, astfel încât sunt posibile aceste fenomene. Am fost la sfârșitul anului trecut cu un fragment în limba germană la Viena, pentru prezentarea cărții, iată-mă acum aici. Este semnat contractul pentru o traducere în limba poloneză, deci practic la un an de la apariția cărții, deja aceasta începe să circule în alte contexte culturale, în alte țări.

Eu cred că acesta este un fenomen de normalitate într-o Europă integrată în care România intră cu drepturi depline și într-un metabolism cultural european. E firesc ca, atunci când ai intrat într-un organism care funcționează, să împărtășești acest metabolism intercultural, dar asta nu se naște de la sine, ci întotdeauna trebuie stimulat printr-o politică coerentă de către stat. Iată că ICR, Ministerul Culturii,

încep să-și facă treaba din ce în ce mai bine și asta se vede și în rezultate de acest gen.

– Ați spus foarte frumos în cadrul prezentării cărții de aici de la Budapesta, că nu în primul rând ca fenomen social, ci din perspectiva narativă ați fost captat în scrierea romanului „Fetița care se juca de-a Dumnezeu”.

– Sigur, pentru că orice roman este o provocare pentru autor. Un autor are propriile lui obsesii, fie ca teme de abordare, dar și obsesii teoretice. Adică pentru autor este foarte important să-și încerce forțele, uzând de diferite perspective narrative, schimbând lexico-sintaxa, stilistica, și tot timpul am avut obsesia asta, să scriu o carte din perspectiva copilului. Am mai scris niște proze scurte, așa ca un fel de exercițiu și am văzut că mi-ar merge mâna nu numai din perspectiva „babei comuniste” ci și din perspectiva copilului post comunist și atunci am îndrăznit să mă apuc de acest roman. Nu a fost ușor deloc, este destul de complicat să intri în mintea copilului, să vezi numai prin ochii lui, să folosești cuvintele lui, logica, sintaxa, dar a fost un exercițiu spectaculos, care pe mine m-a îmbogățit foarte mult și uman, nu numai ca scriitor. Ca scriitor am luat-o ca o provocare pe care am dus-o la capăt și zic eu că în chip onorabil, adică sunt mulțumit de ceea ce mi-a ieșit.

– Ați spus în aceste zile, chiar și la seara literară de la ICR Budapesta, cât de important este traducătorul

pentru fiecare carte și faptul că s-a vorbit destul de puțin, de altfel probabil de-abia acum începe să se privească cu ochi mai atenți și munca traducătorului. Iar prin organizarea festivalului de la Iași, FILIT, ați dat rangul care se cuvine traducătorului.

– Nu vă ascund că introducerea traducătorului în această ecuație vine în urma experienței pe care eu și colegii mei cu care fac festivalul, am căpătat-o în urma proiectului ICR. Ei sunt primii care au demonstrat cumva și practic importanța lor, pentru că doar așa cărțile noastre au circulat pentru că au existat niște traducători foarte buni care au tradus convingător în limbile lor cărțile noastre și au jucat cumva și rol de agenți literari în țările din care vin. Iar dacă am ajuns în postura în care putem stimula acest lucru, să o facem cum se cuvine. Atunci când am gândit acest festival de literatură și de traducere aducând la rangul la care merită traducătorii și făcând și aceste rezidențe FILIT pentru traducători și școlile de vară pentru traducători am făcut-o pentru că sunt convins că este o investiție cu un mare profit pe termen lung pentru cultura română.

– Varianta în limba maghiară a romanului „Sunt o babă comunistă” s-a bucurat de succes, probabil va fi reeditată, a fost și dramatizată. Ascultând acum fragmente din „Fetița care se juca de-a Dumnezeu”, tradusă în maghiară de Gabriela Koszta, cred că putem spune că și această carte are

toate șansele să se bucure de succes în spațiul cultural maghiar.

– Înclin să vă dau dreptate. De ce? Eu am un alt barometru, dacă vreți, barometrul publicului. Eu sunt un om prezent în social media și comunic foarte des cu cititorii mei. Și după ce a apărut această carte am primit valuri de mailuri și mesaje, pe facebook, în care cititorii mi-au împărtășit experiența lor de lectură și cred că e un tip de experiență foarte sensibilă, proaspătă, care-mi aduce aminte de entuziasmul cititorilor după apariția romanului „Sunt o babă comunistă”. S-ar putea să aibă destine asemănătoare. Cred că e o carte care merge direct la sufletul cititorului și asta mă bucură mult.

– Tema este de actualitate în toate aceste țări foste comuniste și, în ultimii ani, chiar și în Ungaria.

– Da, această migrație temporară pentru muncă e un fenomen vechi în România, dar care are efecte din ce în ce mai acute, efecte și negative, dar și efecte pozitive. Trebuie să spunem lucrul acesta: că efectele nu sunt doar dezastre familiale, care se nasc în urmă, uneori sunt salvări care vin, familii care altminteri nu ar fi rezistat în contextul românesc al tranziției. Și au rezistat fiindcă unul sau ambii părinți au plecat în străinătate și au reușit să câștige bani să-și țină copiii la școală. Eu am întâlnit și copii care au spus că nu ar fi reușit să facă liceul sau facultatea dacă mama nu ar fi plecat în străinătate. Cartea mea nu e paradigmatică, nu acoperă toate aspectele emigrației în străinătate, ci e doar o poveste. O poveste despre tema copilului, și prin asta foarte emoționantă. Fenomenul e mult mai complex și nu am orgoliul că romanul meu îl acoperă în totalitate, ci acoperă o parte, pe care o explorează cu multă căldură, sensibilitate, cu multă candoare și spontaneitate.

– În numele cititorilor „Foi românești” vă mulțumesc mult. Să auzim numai de bine și să ne revedem cât mai curând la Budapesta!

– Și eu vă mulțumesc!

G.E.Elekes

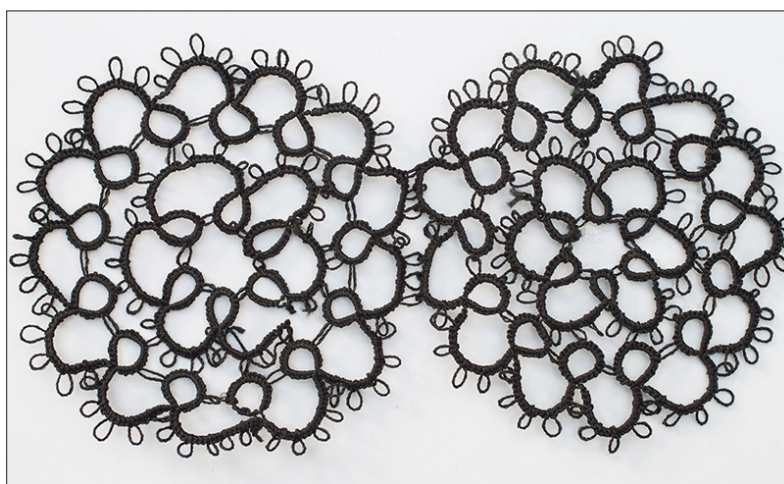
Dantela cu suveică sătmăreană, lucrată de Regina Maria

Dantela a fost și este un lux. Pe vremuri, cine purta dantelă arăta cât este de bogat sau își arăta rangul social. Mai demult, a avea o manta cu aplicații de dantelă te putea costa două sau trei vite sau o bucată măricică de pământ. Dantela cu suveică sătmăreană era lucrată și de Regina Maria.

Dantela este un tip de lucru de mână, care are o tradiție relativ mare în lume. Unele dintre categoriile sale, cum ar fi macrameul, au chiar un trecut milenar: țesătoarele au încercat să-și fixeze urzeala țesăturii prin diferite noduri, uneori în mod estetic și decorativ. Alte variante, cum ar fi dantela împletită a fost prezentă chiar și în Egiptul antic. Dantelele brodate sunt de asemenea tipuri foarte vechi, au fost folosite mai ales pentru fixarea a două capete de țesătură prin puncte diferite. Există și tehnici mai noi, ca dantela cu ciocănele, răspândită mai ales datorită modei renașterii italiene și olandeze. Aceasta se consideră azi cea mai cunoscută tehnică. Se realizează cu unelte variate: o rolă de textilă umplută cu rumeguș și multe bețișoare strunjite pentru ață, cu sute de ace cu gămălie. Ornamentul se realizează prin împletirea-conducerea firului în jurul acestor ace. Dantela cu suveică este o variantă de influență franceză numită și

apoi cu ajutorul acului de croșetat. O categorie la fel de faimoasă este dantela de plasă sau filet-ul, care s-a format din tehnica executării plasei de pescuit, această plasă fiind brodată ulterior prin puncte variate. Trecând prin aceste tehnici mai puțin cunoscute ajungem la tehnicile mai familiare, ca dantela croșetată și la derivatele acestuia cum ar fi tehnica point-lace făcută dintr-un șnur croșetat și dantela tricotată. Literatura de specialitate face deosebire între dantelele „adevărate”, cum ar fi dantela cu ciocănele sau dantela cu suveică

frivolité, care se realizează cu o unealtă de forma unei bărcuțe, cu care se formează cerceulețe, fixate

și dantelele „false”, care sunt imitații ale tehnicii adevărate, cum ar fi croșetul sau filetul.

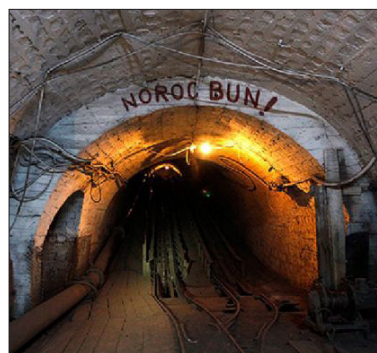
Centrul „Pompadou”, deschis în fosta sală de pompe a minei Petrila

Prima ediție a Festivalului național de teatru subteran s-a desfășurat recent în fosta sală de pompe a Minei Petrila, Centrul „Pompadou”, în organizarea artistului Ion Barbu, care a invitat la acest eveniment cultural trei trupe de teatru underground din Timișoara, București și

Bistrița. „Ideea festivalului a plecat de la intenția autorităților de a închide mina Petrila. Și atunci, dacă tot ne-am zbatut să smulgem o clădire din ghearele demolatorilor, am zis să o transformăm într-un centru cultural, adică să fie exemplul viu că un spațiu industrial

neconvențional se poate transforma, peste noapte, într-un spațiu cultural”, a declarat Ion Barbu, citat de Agerpres.

Festivalul a ținut cinci zile prezentând iubitorilor de cultură piese cunoscute, dar în montări adaptate unei săli ce a fost transformată dintr-un spațiu industrial. „Îmi place să fac lucruri care nu s-au mai făcut, iar un astfel de festival nu a mai fost făcut. Sala a fost denumită Centrul Pompadou pentru că este o fostă sală a pompelor de la Mina Petrila, iar în lume nu mai există un altul”, a spus Ion Barbu.

GLUME

Medicul către pacient:

– Aveți o boală contagioasă extrem de rară. O să fiți mutat într-o cameră separată și acolo veți mânca numai pizza și clătite.

– Și astea mă vor ajuta să mă fac bine?

– Nu, dar asta-i singura mâncare care încapă pe sub ușă.

❖ ❖ ❖

Un restaurant foarte elegant. Unul dintre clienți și-a legat șervețelul la gât. Șeful de sală cheamă ospătarul și îi spune: – Atrage-i, te rog, politicos, atenția, că aici nu se obișnuiește așa ceva!

Ospătarul se duce la client și-l întreabă prietenos:

– Ce doriți, ras sau tuns?

❖ ❖ ❖

Un barman era atât de sigur că e cel mai puternic om din zonă încât a pus în bar un afiș cu un pariu permanent: cine poate să mai stoarcă o picătură dintr-o lămâie stoarsă de el primește băutură gratis pe viață. Într-o zi apare un prăpădit slab și cu ochelari și spune:

– Aș vrea să încerc și eu!

După ce s-au potolit răsele, barmanul ia o lămâie, o stoarce și i-o dă omului. Acesta o ia, o strânge și mai stoarce cinci picături din ea, lăsând mută pe toată lumea din bar. Barmanul, stupefiat, acceptă că a pierdut și îl întreabă pe om: – Unde lucrezi? Tai lemne, ridici greutatea sau ce faci?

– A, nu, sunt contabil la fisc.

❖ ❖ ❖

– De ce te plângi, bade Gheorghe?

– Domnu' doftor, nainte, când mă uitam la o muiere, gata eram. Amu, pot să mă uit și-o săptămână...

– Bade dragă, eu sunt doctor de ochi. Matale trebuie să mergi la alt specialist.

– Ba! Eu crez că la ochi îi baiu...

❖ ❖ ❖

Un pilot, un marinar și Badea Gheorghe stăteau de vorbă. Pilotul spune:

– Eu, când aterizez, îmi sun nevasta și o avertizez că am ajuns. Să nu am probleme!

Marinarul la fel:

– Când acostează nava, dau telefon acasă, să nu am neplăceri!

Badea Gheorghe tăcea. Amândoi au sărit pe el cu întrebările:

– Cum, tu nu faci la fel, ca să nu ai probleme?

La care el zice:

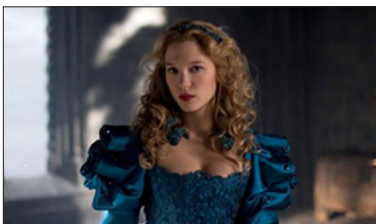
– Nu, eu sun la ușă și mă duc la geam! N-a scăpat nici unul până acum!

TV

Toate pânzele sus

Sâmbătă, 6 iunie, ora 13.05, PRO TV
Premiu Special Gopo, pentru a marca 30 de ani de la premieră.
„Toate pânzele sus!” este o adaptare cinematografică după romanul cu același nume al scriitorului Radu Tudoran. Filmul prezintă aventurile nemuritoare ale celor doi prieteni: românul Anton Lupan și francezul Pierre Vaillant. Pierre, un visător incurabil, vrea cu tot dinadinsul să plece pe urmele lui Darwin spre Țara de Foc, spre Strâmtoarea Magellan. Împreună cu Anton achiziționează o corabie (L'Esperance) și pleacă să-și împlinească visul. Însă bucuria le-a fost de scurtă durată deoarece într-o confruntare cu pirații lui Spănu atât L'Esperance cât și Pierre Vaillant dispar fără urmă. Timp de 5 ani Anton Lupan a căutat o urmă a bunului său prieten, iar speranțele i-au reapărut când, din întâmplare a dat peste epava fostei sale corăbii.

Frumoasa și Bestia

Sâmbătă, 6 iunie, ora 16.45, HBO
În 1810, un negustor este exilat să locuiască la țară alături de cei 6 copii ai săi. Printre aceștia se află și Belle, fiica cea mică, un copil vesel, cu o inimă mare. În timpul unei călătorii grele, negustorul ajunge pe un tărâm magic locuit de Bestia care îl va condamna la moarte pentru că i-a furat unul dintre trandafirii săi prețioși. Ca să-și salveze tatăl, Belle se oferă să-i ia locul. În castelul Bestiei, pe Belle nu o așteaptă moartea, ci o existență ciudată în compania unui suflet torturat. Doar Belle are puterea de a salva Bestia de blestemul teribil sub care se află.

Trepte spre cer

Duminică, 7 iunie, ora 20.10, TVR 2
O echipă de muncitori care de luni de zile lucrează izolați, pe vârf de munte, este martora unei iubiri regăsite în acel colț uitat de lume. Când credeau că totul este pierdut, un bărbat și o femeie se reîntâlnesc acolo unde se așteptau mai puțin: pe culmea unui munte, aproape de cer.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

8 Iunie, Luni (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

9 Iunie, Marți (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Evenimente culturale din vestul României / relatează Agneta Nica 17.25: Femei celebre – serial al lect. Marieta Gavra 17.35: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

10 Iunie, Miercuri (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.15: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

11 Iunie, Joi (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Serial: Creștinismul de-a lungul secolelor 17.55: Încheiere

12 Iunie, Vineri (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

13 Iunie, Sâmbătă (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Daniela Băcilă 17.10: Program de muzică ușoară românească 17.55: Încheiere

14 Iunie, Duminică (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteză știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 10 iunie, Duna Tv, ora 6.30
Reluare: 10 iunie, Duna World, ora 12.30

În prima parte a emisiunii vom prezenta o relatare despre Ziua Românilor de la Otlaca-Pustă, organizată în Duminica Rusaliilor de către Asociația Culturală Română „Mihai Purdi”, în colaborare cu Autogovernarea Românească din localitate. În celălalt reportaj vă vom călăuzi la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula, unde veți putea urmări un reportaj cu coregraful Ioan Nedra, care conduce ocupațiile de dansuri populare la școala din Jula.

Realizator: Tiberiu Boca

Contactele redacției românești:
6721 Seghedin, Blv. Kossuth L.
nr. 29, Tel.: 06-62/549-201

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

MICA PUBLICITATE

Casă de vânzare în Jula

Casă de vânzare la doar câteva sute de metri de stațiunea termală Jula, într-un mediu plăcut, și curte, în localitatea Jula. Imobilul are living, bucătărie, sufragerie și trei camere, baie, WC și încălzire centrală cu gaz sau cu lemne. În curte sunt clădiri anexe: garaj, un spațiu pentru lemne. Imobilul are 156 mp și este urgent de vânzare, preț informativ 60.000 euro sau 18 milioane de forinți negociabil. Imobilul se află în orașul Jula, pe strada Silva la nr. 5. Mai multe informații la telefon 0036-70/6308407, adresa e-mail: tiberiu.boca@gmail.com.

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Președinte: *Marius Maghiaru*
E-mail: uniuneaculturala@gmail.com
Website: www.romanul.hu

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1
Tel., fax: (+36-66) 463-951
Președinte: *Tiberiu Juhász*
E-mail: atru@globonet.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72
Tel.: (+36-1) 384-8394
Telefon mobil de permanență: (+36 30) 535 69 12
Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.
Ambasador: *Victor Micula*
Website: <http://budapesta.mae.ro>
E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5
Tel./fax: (+36-62) 424-431, (+36-62) 424-429
Telefon mobil de permanență: (+36 30) 6777 980
Consul general: *Ioan Fodoreanu*
Website: <http://szeged.mae.ro>
E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12
Tel.: (+36-66) 465-130
Fax: (+36-66) 465-142
Telefon mobil de permanență: (+36-30) 635-7181
Consul general: *Florin Trandafir Vasiloni*
Website: <http://gyula.mae.ro/>
E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel., fax: (+36-66) 463-079
Director: *dr. Maria Berényi*
E-mail: romanintezet@gmail.com
Web: www.romanintezet.hu

Institutul Cultural al României de la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5
Tel.: (+36-1) 383-2693, fax: (+36-1) 383-5345
Director: *Gabriela Matei*
E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.hu
Web: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.
E-mail: rki.szeged@invitel.hu

Ziua Românilor la Otlaca-Pustă

În Duminica Rusaliilor, pe 31 mai, la Otlaca-Pustă, mulți români din județul Bichiș, dar și invitați și multe oficialități au răspuns invitației Asociației Culturale Românești „Mihai Purdi” din localitate la evenimentul „Ziua românilor din Otlaca-Pustă” și la aniversarea a 10 ani de la înființarea asociației, condusă de Eva Bocsor Karancsi.

Programul zilei a început duminică dimineața cu Sfânta Liturghie Arhierescă oficiată de Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul Românilor din Ungaria, pr. arhimandrit Calinic Covaci și alți diaconi de la Episcopia din Julia.

La eveniment au participat mulți credincioși din Otlaca, invitați din lo-

calități din România înfrățite cu mica localitate bichișeană, precum Salva, Macea, Curtici și Turnu, au mai participat Florin Vasiloni, consul general al României la Julia, Valerică Bojian, consilier diplomatic la Ambasada României din Budapesta, deputatul parlamentar Gheorghe Șimona, Gheorghe Onul, primarul localității Salva, primărița Elvira Ardelean, din Otlaca, etc. Răspunsurile liturgice au fost date de Corul „Pro Musica” din Julia, aflat sub conducerea prof. Adrian Bughi din Arad.

Tot în locașul de cult, în cadrul aceluiași manifestări aniversare, a avut loc și un concert care a cuprins cântări bisericești specifice Rusaliilor, dar și alte frumoase

cântări românești, oferite de Corul „Pro Musica” din Julia, precum și precesne bisericești interpretate cu multă sensibilitate de două interprete de generații diferite din Salva: doamna Virginia Linul, aflată la vârsta consacrării (mama cântăreței Virginica Linul, o bună prietenă a otlačanilor) și tânăra Amalia Tuțunura, care de trei ani de zile se îndelețnicește cu arta cântării.

Programul dedicat Zilei Românilor din Otlaca-Pustă a mai cuprins depuneri de coroane de flori la placa comemorativă dedicată povestitorului Mihai Purdi și aflată pe peretele Căminului Cultural din localitate și o vizită la expoziția cu obiecte tradiționale românești și bisericești, ce funcționează la Centrul Parohial, precum și un minunat program cultural, cu dansuri și cântece populare românești oferit de către tinerii membri ai Ansamblului Folcloric „Păunița Salvei” și o agapă frățească pentru toți participanții la această sărbătoare.

Manifestarea de la Otlaca-Pustă a fost sprijinită de către Ministerul Resurselor Umane de la Budapesta, Direcția Finanțări pentru Biserici și Naționalități, Asociația Culturală Română „Mihai Purdi” și Autogovernarea Românească Locală din Otlaca-Pustă și a constituit un nou eveniment românesc reușit, foarte apreciat de către toți participanții, informează Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

FOAIA
românească
5 iunie 2015
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Șimon. Colectiv redacțional: Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Editura și redacția: 5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Julia, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2012: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria) și de la Ministerul Afacerilor Externe - Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni (București, România).